

Неля ЧОРНА

д.е.н., професор,

Ніна ТКАЧУК

слухачка магістерської програми

Західноукраїнський національний університет

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КРИПТОВАЛЮТ, БЛОКЧЕЙНУ ТА ЕЛЕКТРОННОГО БІЗНЕСУ

Сьогодні фінансові системи багатьох країн ідеалізуються і прогресують у контексті поширення ІТ-технологій, розвитку глобалізації та загальної комп'ютеризації. Протягом останніх років наше суспільство формується як безготівкове, вже досить рідко використовується готівка та досить часто виконуються транзакції з цифровими валютами. Спостерігаємо, як уряди багатьох держав готуються або вже запроваджують централізовані електронні гроші, які є перспективним інструментом валютно-грошової системи. У той же час децентралізована криптовалюта буде набувати все ширшого використання в усіх секторах економіки.

На даний момент існує дуже велика кількість криптовалют; ринок налічує біля 1,5 тисячі видів, ця сфера успішно функціонує. Сервіси криптовалют (Bitcoin, Ethereum, Litecoin, Dash, Monero та ін.) зробили сильний крок уперед за доволі невеликий час.

Криптовалюта приховує величезний фінансовий потенціал. Так, нещодавнє дослідження Technology Tipping Points and Societal Impact, проведене в рамках Всесвітнього економічного форуму (WEF), показало, що переломний момент для Bitcoin настане до 2025 року. На думку понад 58 % опитаних із 800 керівників компаній і фахівців, на цей момент близько 10 % світового ВВП проходить через системи віртуальних валют [2]. Водночас дослідження, проведене англійською компанією Magister Advisors, яка займається консалтингом технологічної галузі у сфері M&A, показало, що топ100 фінансових компаній витратять близько 1 млрд доларів за наступні два роки на проекти, пов'язані зі системою шифрування, яка є в основі будь-якої криптовалюти. Крім того, згідно з отриманими даними, біткоїн може стати шостою за обсягом резервної валютою у світі протягом найближчих 15 років [4].

Проаналізувавши дослідження криптовалюти на світовому рівні, можна зауважити, що виділяють як її переваги, так і недоліки. До переваг відносять: 1) відкритий код алгоритму; 2) анонімність транзакцій; 3) децентралізований характер; 4) не схильна до інфляції; 5) захищеність.

Також назвемо недоліки валюти: 1) через відсутність регулятивних механізмів немає гарантій збереження електронних криптогаманців; 2) з боку національних регуляторів можливі негативні дії щодо неї; 3) втрата пароля до електронного криптогаманця або його непрацездатність ведуть до безповоротної втрати валюти; 4) з підвищенням рівня складності стає нерентабельним майнінг криптовалют на обладнанні окремих користувачів.

Блокчейн – це технологія обробки, зберігання інформації та ідентифікації клієнтів. З англійської перекладається «ланцюжок блоків». Технологія була запроваджена в 2008 році. Основні особливості блокчейн технології: 1) прозорість – в блокчейні зберігаються дані про всі проведені операції за всю історію створення системи; 2) стабільність - ви не можете видалити або замінити інформацію «заднім числом», а тільки здійснити нову угоду; 3) незалежність – інформація зберігається не на одному центральному сервері, а на безлічі комп'ютерів учасників мережі.

Проте, система блокчейн має і недоліки. Наприклад, оскільки дані зберігаються на всіх комп'ютерах учасників, для реєстрації операцій потрібна обробка великих обсягів даних, а це викликає підвищені вимоги до комп'ютера та до швидкості інтернету для учасників мережі. Це також сприяє великим енерговитратам на обслуговування операцій в системі.

Достатньо великим мінусом також є те, що технологія блокчейн не регулюється жодним законодавством, а це несе додаткові юридичні ризики, наприклад, якщо ваш рахунок буде зламаний хакерами [6].

Електронний бізнес (E-business) – це ведення будь-якої бізнес-діяльності у глобальних телекомунікаційних мережах, зокрема в Інтернет; це якісно нова модель інтегрованої економічної

діяльності, яка базується на використанні інформаційно-комунікаційних технологій та мереж як основного засобу виробництва.

Е-бізнес включає в себе якісно нові методи роботи компаній, що надає можливість забезпечити конкурентні переваги за рахунок зменшення витрат на взаємодію, розширення ринків і сфери діяльності та виявлення нових каналів збуту [5].

Проведені дослідження дозволяють виділити проблеми, які негативно впливають на розвиток українського ринку онлайн-торгівлі: 1) відсутність врегульованої законодавчої бази; 2) відсутність Інтернету в регіонах або часткове покриття їх території; 3) невідповідність рівня розвитку торговельних підприємств, якості обслуговування запитам споживачів [3].

В теперішніх умовах подальша цифровізація економіки є неминучою – вона підвищує комфорт споживачів і знижує їх витрати, дозволяє компаніям доносити свої послуги без посередників. Спостерігаючи еволюціонування електронних грошей і розширення сфери їх застосування на світових фінансових ринках, Національний банк України висловив готовність до спільної роботи з Bitcoin Foundation над новим проєктом української Bitlicense [1].

Розвиток електронного бізнесу значною мірою буде залежати від державної політики у даній сфері діяльності, в першу чергу, від належної нормативно-законодавчої бази. Вирішення питань правового регулювання сфери інтернет-послуг повинно стати основою для врегулювання наявних й потенційних ризиків, серед яких: ухилення від податків, шахрайство, порушення прав інтелектуальної власності та ін.

Також, держава повинна приділити більше уваги таким питанням, як: податкові пільги в сфері електронного бізнесу, вкладання коштів в освіту, високі технології, розвиток інтернету, а також організацію їх інфраструктури [5].

Список використаних джерел

1. U.S. Agencies to Say Bitcoins Offer Legitimate Benefits. Bloomberg, 18.11.2013. URL: www.bloomberg.com
2. Дубенский В. С. Эволюция Bitcoin. Почему валюты боится власть? Частный предприниматель. Портал предпринимателей Украины. 2015. 10 ноября. URL: <http://chp.com.ua/all-news/item/37954-evolyutsiyabitcoinpochemu-valyuty-boitsyavlast>
3. Кобелев О. Актуальные проблемы электронной коммерции Украины. Маркетинг. 2010. № 4. С. 3 - 15.
4. Сидор Г. В., Андрусів У. Я., Давидовська Г. І. Криптовалюта – гроші майбутнього. Актуальні проблеми економіки та управління в епоху глобальних викликів і загроз: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Дніпро, 26 - 27 квіт. 2018 р.). в 2-х томах. Т. 2. Дніпро, 2018. С. 304 - 306.
5. Тенденції та проблеми розвитку електронного бізнесу в Україні. URL: <https://xreferat.com/60/6147-1-tendenc-ta-problemi-rozvitku-elektronnogo-b-znesu-v-ukra-n.html>
6. Що таке блокчейн? URL: https://bankchart.com.ua/finansoviy_gid/investitsiyi/statti/scho_take_blokcheyn_